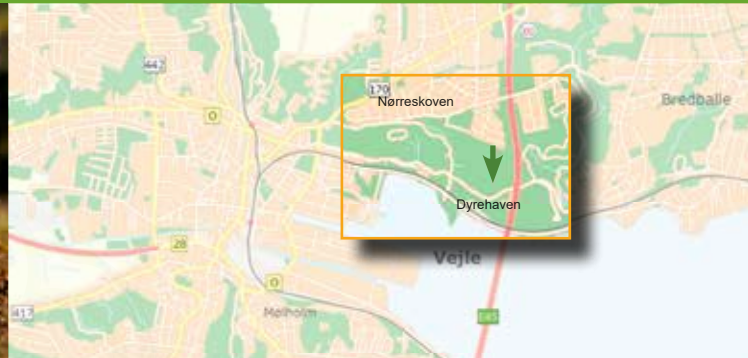

Dyrehaven

Dådyrhjorte i kamp på brunstpladsen. Foto: Shutterstock.

VELKOMMEN I DYREHAVEN

Dyrehaven i Nørreskoven

Dyrehaven kunne slå lågerne op i 1948. Siden da er dyreflokken udvidet til ca. 40 dådyr og 10 sikaer samt deres kalve. Dyrehaven er også blevet større og er med udvidelsen i 2013 oppe på 30 ha.

Dyrehaven er åben for besøgende året rundt, men kan være lukket ved særlige lejligheder.

Når du er i Dyrehaven, er det vigtigt, at du:

- færdes til fods – stille og roligt, og ikke jager med dyrene
- er opmærksom på at børn altid skal have følgeskab af voksne
- ikke tager din hund med

- ikke tager mad med eller fodrer dyrene
- ikke efterlader affald, men bruger affaldsspandene ved indgangen
- lukker lågerne ordentligt efter dig
- holder afstand til dyrene og er ekstra forsigtig i brunstperioden, ca. oktober-november. Nærkontakt kan være farligt!
- viser ekstra hensyn i maj og juni, når hjortene har nyfødte kalve
- kun kører i bil på Bybækvej.

Cykling og orienteringsløb er tilladt på Bybækvej og i Dyrehaven nord for Bybækvej – bortset fra i maj og juni, hvor hjortene har nyfødte kalve.

Forsidefoto: Ceas van Roeden. Udgivet af Vejle Kommune 2011. Geoptryk 2014, 2017.

Vidste du, at ...

når hjortene kaster geviret i april-maj, lander det i skovbunden? Hvis du er hurtig og heldig, kan du finde det der og tage det med hjem, før det bliver spist af mus og andre smådyr eller fundet af en anden.

Få overblik over dine muligheder for et aktivt friluftsliv, vandreruter og overnatning i det fri m.m. i Vejleområdet og download turfoldere på www.Vejle.dk eller VisitVejle.dk. Info om naturvejledning se Okoloariet.dk. For booking af shelters se udeliv.vejle.dk

Bus nr. 1 stopper ved Skyttehuset ca. 100 m fra indgangen på Skyttehusvej.

Vejle Kommune ejer og passer Dyrehaven. Oplever du et dyr i nød, ring da med det samme til Vejle Kommune på tlf. 76 81 00 00 eller til Falck uden for kommunens åbningstid på tlf. 70 10 20 30.

Dådyr

Sika

Illustration: Beth Beyerholm og denstoredanske.dk.

Du kan se forskel på dådyr og sikaer på spejlet/bagpartiet. Området er hvidt med en kant af sorte hår på begge dyr – men den sorte stribe på halen er bredere på dådyret.

Dåhjort – der står 111 på bagen. Foto: Biopix.

Sikahjort – her er striben smal. Foto: Biopix.

Hjorten har så travlt i brunsttiden, at han ikke har tid til at æde. Han taber derfor voldsomt i vægt.

Dyrene i Dyrehaven

Der er fire forskellige hjortearter i Danmark: råvildt, dåvildt, kronvildt og sikavildt. I Dyrehaven finder du to af dem: ca. 40 dådyr og 10 sikadyr samt deres kalve. Hjortevildt er normalt sky dyr, og vil du se dem i fri natur, skal du tidligt op om morgenen, hvor de kommer ud i lysningerne for at græsse. Dyrehavens hjortevildt er vant til mennesker, og du kan få dem at se på tæt hold. Men hold afstand – det er ikke "klappedyr".

Dådyret – en hjort med skovl

Dådyrhjortene er nemme at kende på deres store, skovlfor-

mede gevirer. Dæerne/hunnerne har ikke gevir. Dåvildt bliver op til ca. 90-100 cm i skulderhøjde. I sommerdragten er de smukke, rødbrune med lyse pletter på ryggen, mens vinterpelsen er ensfarvet grålig. Dådyret er indført til Danmark sandsynligvis i vikingetiden for ca. 1.000 år siden. Det levede i Danmark og i resten af Europa før sidste istid for mere end 100.000 år siden, men forsvandt, da klimaet blev koldere. I Danmark findes ca. 8.000 vildtlevende dådyr fordelt på ca. 70 steder. Dådyret lever udelukkende af planteføde, især græsser, blade og frugter.

Dåhjortens gevir kastes i april-maj, og straks efter begynder et nyt gevir at vokse frem. Hos de unge dyr er der kun små spidser, og først når det tredje gevir vokser frem, begynder det at blive skovlformet. Efter ca. 5 år er geviret udvokset. Mens geviret vokser, er det dækket af et håret hudlag, som kaldes basten.

Sika – en gæst fra Asien

Sikaer er en østasiatisk hjortear, der blev indført fra Japan til Danmark i år 1900. Det er en mellemstor hjort på ca. 80-90 cm i skulderhøjde, og i udseende minder den om et krondyr, men den er noget mindre. Hannen

bærer et flot gevir, der ligesom dådyrets gevir kastes i april-maj – hunnen har ikke gevir. Om sommeren er sikaen rødbrun med hvide pletter, mens den er mørk gråbrun og uden pletter om vinteren. Sikaen findes i Jylland og på Sjælland, og der er ca. 900 vildtlevende dyr i Danmark. Sikaen er plantæder. Den lever af græsser og urter, men kan også tage skud og knopper samt bark, svampe, agern og bog.

Årets gang i Dyrehaven

Forår. Når temperaturen begynder at stige, mister dyrene den mørke og tykke vinterpels. Først ser pelsen laset ud, men efter

kort tid vokser en ny tyndere, rødbrun pels frem. I april-maj kaster hjortene deres gevirer. Gevirstængerne kastes rundt omkring i Dyrehaven, og tit er det de største og ældste hanner, der er først. Det er ikke ualmindeligt at se de unge hanner løbe rundt efter en ældre hjort, der netop har mistet sin hovedpryd.

Sommer. Hjortenes gevirer vokser hen over sommeren, og i slutningen af august begynder de ældste at feje de fuldt udvoksede gevirer. De slår geviret mod alt, hvad der kan hjælpe dem af med basten – grene og stammer mm. Det første døgn kan det se blo-

digt og dramatisk ud, men hurtigt er de nye gevirer klar til brug i kampen om hindernes gunst i oktober-november. Hinderne får normalt en enkelt kalv i maj-juni. Når den skal kælte, går den væk fra flokken og finder et krat, hvor den kan være i fred. Efter kort tid slutter den sig til flokken igen med sin nyfødte kalv.

Efterår

Efteråret er hårdt for hjortevildtet. Her kæmper hannerne om hunnerne, og samtidig skal de æde sig tykke og fede for at klare vinterens frost og sne. Brunsten ligger i oktober-november.

Dåhjort med skovlformet gevir og med basten intakt. Foto: Knud Erik Deele.

Hinderne (hunnerne) lever i flok med en førerhun – om vinteren kan hannerne også samles i flok.

Se små kortfilm om hjortevildtet

Når du har besøgt Dyrehaven og læst infoaviserne der, er du klar til at løse denne quiz om hjortevildtet.

